חלק פרק אחד עשר סנהדרין קי.

מסורת הש"ס

א) נקרא כתיב כידיה תהרסנו, ב) [מו"ק יח:], ג) [ל"ל יוסף], ד) [ברכות כז: ע"ש], ה) פסחים קיט. ע"ש, ו) [נסק], ז) ג' מאות לאו דוקא וכן כל שלש מאות בש"ס רש"י פסחים קיט., ח) נדרים לט: ע"ש, ט) לעיל קנ:, י) [נדרים לט:], כ) מגילה יד., ל) כ"כ עה"ר.

מוסף רש"י

שאין מחזיקין במחלוקת. שהיה משה מחזיר מחריבים להשלימם בדברי שלום (במדבר מז יב). זה עושרו של קרח. שעל ידי רוב מתנות נתמלא ונעלה מן המעלה (רש"ש פסחים קיט.). שמעמידו על רגליו. שמשמת לנו (רש"י שם). ג' מאות. לאו דוקא, וכן כל שלש מאות שבש"ס (רש"ש שם). וקולפי. פותחות שקורין בלע"ז שרדונ"ל (רש"י שם). דגלדי. של מלטופים של פוטים עור שטשתים על פוטים וממורים ונמלים (שם) ואמנם"כ היה מטרי ג' מאות פרדות (רש"ש שם). אם בריאה גיהנם. אם נראה פה לארן משמת ימי כראשית (במדבר מז כ.), מקום נתבצר להם. לשון גנוב, כמו (דברים טו) וגנורות בשמים (מגילה יד.). בזעי. נקעים, לכתיב (במדבר טז) ותבקע האדמה אשר תחתיו (רש"ש ב"ב עד.). קיטרא. עשן (שם). שקל גבבא דעמרא. לקח נחת כמו ושרלה כמים (שם). איחרך. הטה גנבי אש"פ שקרויין כמים (שם). אצית. הפכת ושמע (שם). דהור קאמרי הכי. שהרי ילדו חיים שאולה (שם).

סחרה למזיה. שערה ושבה על פתח הבית כל מי שהיה בא לקרוא רואה לאשה פרוע ומחוך: **מעשר.** לאשון דשקלימו אתון אמר הכו חד מי' לכהן: **דגייז למזייכו.** דכתיב (במדבר ח) והעבירו תער על [כל] בשרם ומשתה בכס כאילו אתם שוטים: **לכופתא.** רעי כמו בעולה לכופתא דאמרן לעיל (דף נח:). כגלל הזה אתם משוכים בעיניו: **עינא יפה.** עין נתן בשעריכם כדי שלא יהא בכם ערוה כמותו: **אמר לה.** קרח איהו נמי משה עצמו גלח כל שערו: **כיון דכולא רכופא דידיה הוא.** אינו מושש אם גילח עצמו דקאמר לנפשיה תמות נפשי עם פלשתים אגזוז שערי כמותם ומה לי בכך שהם מקיימין אפילו מה שאני מצוה לשמוח לאגזוז עכשיו כמותם כדי להפיס דעתם: **ועוד דקאמר לכו.** עשו פתיל תכלת בד' כנפות הבגד ואי ס"ד תכלת חשוב מפני מה לא יאמר לעשות כל הבגד כולו תכלת: **אפיק גלימא דתכלתא.** קח לך בגדים של תכלת וכסיתה לכולהו מתיבתך וכסה בהן בבה"מ אתה וחברותך: **קנא לאשתו.** אל (הסמל) [הסמלים] עם משה. קנוי היינו התראה: **ונעה לו מחוץ למחנה.** יצא ממוך למחנה שלא יתשדוהו עוד: **מכאן שאין מחזיקין במחלוקת.** שמחל על כבודו והוא עצמו הלך לנטל מחלוקת: **חולק על רבו.** חולק על ישיבתו: **אשר הלו על משה ועל אהרן בעדת קרח בכלותם על ה'.** מעלה עליהם הכתוב כאלו היו חולקים כלפי שכינה: **מריבה.** תגר וקונטה לפטפט נגדו בדברים: **מסרעם.** אומר על רבו שנוהג לו מדה כגושה ומדת אכזרים: **מכרכר.** מתפה עליו דברים: **אקלידי.** מפתחות: **וקולפי.** מגעולים: **דגלדי.** כולם המפתחות והמגעולים של עור היו ומעפ"כ היו שלש מאות פרדות טעונות. ל"ח דגלדא לגורך שקים והמלטופין וכיסין של עור היו: **לא מן הכלועין ולא מן הסרופין.** אלא כמגפה מת: **ולא קרח.** ר"נ היו לבד קרח דכתיב המשים ומאתים מחתות ואתה ואהרן איש מחתתו [במדבר טז]: **מן הכלועים ומן הסרופין היה.** שנסרפה נשמתו וגוף קיים ואח"כ נתגלגל עד מקום הכלועין ונגלע דכתיב נפרשת פנחס [נסק כו] ותבלע אותם ואת קרח עמהם. ורבי יוחנן דאמר לא מן הכלועין ולא מן הסרופין דרים ליה להאי ואת קרח לאחריו ואת קרח בנות העדה כמגפה: **וקרח בכהדייכו.** מדכתיב ומאכל את החמשים ומאתים איש מקריבי הקטרת וקרח ממקריבי הקטרת הוה דכתיב חמשים ומאתים מחתות ואתה ואהרן איש מחתתו. ת"נ ואת לרבות קרח עמהם: **שמש ירח עמד וזבולה.** לעיל מיניה כתיב ותבקע ארץ בשעת בקיעת הארץ שנבלעו בקרקע שמש וירח עלו לאותו רקיע ששמו זבול ואמרו להקב"ה אם אי אתה עושה דין לבן עמרם מקרח ועדתו: **לא נלא.** ונאיר לעולם: **בכבודי לא מחיסם.** שהרי בכל יום מלבי מזרח ומערב בשעה שמניחין כמיהן בראשם משמחים לאמה: **והאידנא לא נפקי עד דמחו להו.** שכך גזר עליהם המקום כן שמעתי. ל"ח והאידנא לא נפקי מאחר שרצו שהקפיד הקב"ה על שלא מיחו לכבודו עד דמחו להו לא נפקי שחשו לכבוד המקום על כני אדם שמשתחוים לשמש וירח: **אין כל אדם חתם בשמש.** ואי גיהנם לא אמרי עד ההוא שעתא הוה ליה אדם: **לקרובי פתחה.** שיקרב פתחה של גיהנם ותפתח הארץ במקום שהן: **נתבלר.** מלשון (ישעיה מ) עיר בצורה. המתין להן הקב"ה מקום גבוה שלא העמיקו כל כך בגיהנם ולא מתו: **טייעא.** סומר ישמעאל: **בלועי.** מקום שנתבלעו לשם עדת קרח: **בועא.** רלה נקב שממנו יצא עשן: **נבכא.** גיחה: **אמשיה.** שרה אותה כמים. לשון (ברכות דף יד:) משי ידיה: **(ולל שלשים יום.** מוזר לגיהנם ועולה לשם): ל"ל

עין משפט נר מצוה

לג א ב ג ד מי' פ"ה מהל' ת"ת הל' ג סמג עשין יב טוש"ע י"ד סי' רמ"ב סעיף ב:

תורה אור השלם

1. ואמר שמשון תמות נפשי עם פלשתים ויט בכחו ויפל הבית על הסרנים ועל כל העם אשר בו ויהיו המתים אשר המית במותו רבים מאשר המית בחייו:
שופטים טז ל
2. חכמות נשים בנתה ביתה ואולת בידיה תהרסנו:
משלי יד א
3. ויקמו לפני משה ואנשים מבני ישראל חמשים ומאתים נשיאי עדה קראי מועד אנשי שם:
במדבר טז ב
4. וישמע משה ויפל על פניו:
במדבר טז ד
5. ויקנאו למשה במחנה לאהרן קדוש יי:
תהלים קו טז
6. ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה הרחק מן המחנה וקרא לו אהל מועד והיה כל מבקש יי יצא אל אהל מועד אשר מחוץ למחנה:
שמות לג ז
7. ויקם משה וילך אל דתן ואבירם וילכו אחריו זקני ישראל:
במדבר טז כה
8. זכרון לבני ישראל למען אשר לא יקרב איש זר אשר לא מזרע אהרן הוא להקטיר קטרת לפני יי ולא יהיה כקרח וכעדתו כאשר דבר יי ביד משה לו:
במדבר יז ה
9. ויאמר יי לו עוד הבא נא ידך בחיקך ויבא ידו בחיקו והוצאה והנה ידו מצרעת כשלג:
שמות ד ו
10. ויזבח אדניהו צאן ובקר ומריא עם אבן הזוחלת אשר אצל עין רגל ויקרא את כל אחיו בני המלך ולכל אנשי יהודה עבדי המלך:
מלכים א א ט
11. מזי רעב ולחמי רשף וקטב מרירי ושן בהמות אשלח בם עם חמת זחלי עפר:
דברים לב כד
12. ובני אליאב נמואל ודתן ואבירם הוא דתן ואבירם קריאי העדה אשר הצו על משה ועל אהרן בעדת קרח בהצתם על יי:
במדבר כו ט
13. המה מי מריבה אשר רבו בני ישראל את יי ויקדש בם:
במדבר כ יג
14. ויאמר משה בתת יי לכם בערב בשר לאכל ולחם בבקר לשבע בשמע יי את תלנתיכם אשר אתם מלינם עליו ונחנו מה לא עלינו תלנתיכם כי על יי:
שמות טז ח
15. וידבר העם באלהים ובמשה למה העליתנו ממצרים למות במדבר המדבר כי אין לחם ואין מים ונפשנו קצה בלחם הקלקל:
במדבר כא ה
16. יש רעה חולה ראיתי תחת השמש עשר שמור לבעליו לרעתו:
קהלת ה יב

17. ואשר עשה לדתן ולאבירם בני אליאב בן ראובן אשר פצתה הארץ את פיה ותבלעם ואת בתיהם ואת אהליהם ואת כל היקום אשר ברגליהם בקרב כל ישראל: דברים יא ו 18. ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם ואת בתיהם ואת כל הארם אשר לקרח ואת כל הרכוש: במדבר טז לב 19. ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם ואת קרח במות העדה באכל האש את חמשים ומאתים איש ויהיו לנס: במדבר כו י
20. ואש יצאה מאת יי ותאכל את החמשים ומאתים איש מקריבי הקטרת: במדבר טז לה 21. שמש ירח עמד וזבלה לאור חציך יהלכו לנגה ברק חניתך: חבקוק ג יא 22. ואם בריאה יברא יי ופצתה האדמה את פיה ובלעה אתם ואת כל אשר להם וירדו חיים שאלה וידעתם כי נאצו האנשים האלה את יי: במדבר טז ל 23. מה שהיה הוא שיהיה ומה שנעשה הוא שיעשה ואין כל חדש תחת השמש:קהלת א ט
24. ובני קרח לא מתו: במדבר כו יא

וסתרתה למזיה כל דאתא חזיה הדר אדהכי והכי אבלעו להו איתתיה דקרח אמרה ליה חזי מאי קעביד משה איהו הוה מלכא לאחוה שוויה כהנא רבא לבני אחוהי שוינהו סגני דכהנא אי אתיא תרומה אמר תיהוי לכהן אי אתו מעשר דשקילתו אתון אמר הבו חד מי' לכהן ועוד דגייז ליה למזייכו ומיטלל לכו כי כופתא עינא יהב במזייכו אמר לה הא איהו נמי קא עביד אמרה ליה כיון דכולהו רבותא דידיה אמר איהו נמי [1]תמות נפשי עם פלשתים ועוד דקאמר לכו עבדיתו תכלתא אי ס"ד תכלתא חשיבא [מצוה] אפיק גלימי דתכלתא וכסינהו לכולהו מתיבתך היינו דכתיב [2]חכמות נשים בנתה ביתה זו אשתו של און בן פלת ואולת [3]בידה תהרסנה זו אשתו של קרח [4]ויקומו לפני משה ואנשים מבני ישראל חמשים ומאתים מיוחדים שבעדה קריאי מועד שהיו יודעים לעבר שנים ולקבוע חדשים אנשי שם שהיה להם שם בכל העולם [5]וישמע משה ויפול על פניו מה שמועה שמע [6]אמר רבי שמואל בר נחמני א"ר יונתן שחשדוהו מאשת איש שנאמר [7]ויקנאו למשה במחנה א"ר שמואל בר יצחק מלמד שכל אחד ואחד קנא את אשתו ממשה שנאמר [8]ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה [9]ויקם משה וילך אל דתן ואבירם אמר ר"ל מכאן שאין מחזיקין במחלוקת דאמר רב כל המחזיק במחלוקת עובר בלאו שנאמר [10]ולא יהיה כקרח וכעדתו רב אשי אמר ראוי ליצטרע כתיב הכא ביד משה לו וכתיב התם [11]ויאמר ה' לו עוד הבא נא ידך בחיקך אמר ר' [12]יוסי כל החולק על מלכות בית דוד ראוי להכישו נחש כתיב הכא [13]ויזבח אדוניהו צאן ובקר ומריא עם אבן הזוחלת וכתיב התם [14]עם חמת זוחלי עפר אמר רב חסדא [15]כל החולק על רבו כחולק על השכינה שנאמר [16]בהצותם על ה' א"ר חמא ברבי חנינא [17]כל העושה מריבה עם רבו כעושה עם שכינה שנאמר [18]המה מי מריבה אשר רבו בני ישראל (על) [את] ה' א"ר חנינא בר פפא [19]כל המתרעם על רבו כאילו מתרעם על השכינה שנאמר [20]לא עלינו תלונותיכם כי (אם) על ה' א"ר אבהו [21]כל המהרהר אחר רבו כאילו מהרהר אחר שכינה שנאמר [22]וידבר העם באלהים ובמשה [23]עושר שמור לבעליו לרעתו [24]אמר ר"ל זה עושרו של קרח [25]ואת כל היקום אשר ברגליהם [26]א"ר אלעזר זה ממונו של אדם שמעמידו על רגליו ואמר רבי לוי משוי [27]ג' מאות פרדות לבנות היו מפתחות של בית גנזיו של קרח וכולהו אקלידי וקילפי דגילדא א"ר חמא ברבי חנינא ג' מטמוניות הטמין יוסף במצרים אחת נתגלתה לקרח ואחת נתגלתה לאנטונינוס בן אסוירום ואחת גנוזה לצדיקים לעתיד לבא וא"ר יוחנן קרח לא מן הבלועים ולא מן השרופין לא מן הבלועין דכתיב [28]ואת כל האדם אשר לקרח ולא קרח ולא מן השרופים דכתיב [29]באכול האש את חמשים ומאתים איש ולא קרח במתניתא תנא קרח מן השרופין ומן הבלועין מן הבלועים דכתיב ותבלע אותם ואת קרח מן השרופין דכתיב [30](ותצא אש מלפני ה') [ואש יצאה מאת ה'] ותאכל את חמשים ומאתים איש וקרח בהדייהו אמר רבא [31]מאי דכתיב [32]שמש ירח עמד זבולה לאור חציך יהלכו מלמד שעלו שמש וירח לזבול אמרו לפניו רבש"ע אם אתה עושה דין לבן עמרם נצא ואם לאו לא נצא עד שזרק בהם חצים אמר להן [33]בכבודי לא מחיתם בכבוד בשר ודם מחיתם והאידנא לא נפקי עד דמחו להו [34]דרש רבא מאי דכתיב [35]ואם בריאה יברא ה' ופצתה האדמה את פיה אמר משה לפני הקב"ה אם בריאה גיהנם מוטב ואם לאו יברא ה' למאי אילימא למבריה ממש והא [36]אין כל חדש תחת השמש אלא לקרובי פיתחא [37]ובני קרח לא מתו תנא [38]משום רבינו אמרו מקום נתבצר להם בגיהנם וישבו עליו ואמרו שירה [39]אמר רבה בר בר חנה זימנא חדא הוה קאזלינא באורחא אמר לי ההוא טייעא תא ואחוי לך בלועי דקרח אזיל חזא תרי בזעי דהוה קא נפק קיטרא מגייהו שקל גבבא דעמרא אמשיי' מיא ואותביה בריש רומחיה ואחלפי' התם איחרך א"ל אצית מה שמעת ושמעית דהוו קאמרי הכי משה ותורתו אמת והן בדאים א"ל

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com